

En delad stad

Staden Selma har en speciell plats i den amerikanska historien. Där skrevs på 1960-talet ett av de viktigaste kapitlen i kampen mot rassegregation i USA och sedan dess har staden förknippats med afroamerikanernas kamp för frigörelse.

Idag är segregationen tillbaka i Selma. I de fattiga delarna i öst bor de svarta och i väst finns de fina områdena med tjusiga golfbanor och lyxiga hus och där bor de vita. Den här typen av segregation är inte unik för Selma men där har det gått längre än någon kunnat ana.

I Selma väljer barnen nu skola utifrån sin hudfärg. I filmens inledningsskede får vi träffa Sarah Crum som gått fyra år på Selma high school, en skola där det i stort sett bara går afroamerikaner och som fått rykte om sig att vara en stökig och våldsam skola. Många familjer har också uppfattningen att det är dålig kvalitet på undervisningen och väljer att inte placera sina barn där. Situationen på skolan, där det inte är blandade elevgrupper, är inte unik utan reflekterar hur det ser ut på många ställen i USA.

På Alabama University forskar man på segregationen. Vi möter en forskare som undersöker de mekanismer som leder till ökad segregation i skolan. I en historisk tillbakablick berättas om Jim Crow-lagarna som innebar att svarta på många sätt inte hade samma rättigheter som vita. Denna från myndigheter sanktionerade rasism bidrog till ökad segregation och orättvisa och det märktes i högsta grad även inom skolan som användes som ett verktyg för att uppfylla rassegregationen. Rasismen i samhället gestaltas även i form av organisationen Ku Klux Klan som ville ha ett samhälle som baseras på rasism där det ska finnas en vit överhet. De hade en peak under 1960-talet och trakasserade och lynchade främst afroamerikaner.

1965 hade många av invånarna i Selma fått nog och samlades för en protestmarsch. Den 7 mars deltog hundratals, inklusive många kvinnor och barn, i ett fredligt demonstrationståg för sina rättigheter. Den avbröts av polisen som använde brutalt våld mot demonstranterna och händelsen visades i direktsänd tv. Detta ledde till en vändpunkt och bidrog till att svarta för första gången fick rösträtt och att allmänna skolor blev skyldiga att ta emot även svarta elever. Det mottogs inte väl av alla och de svarta barn som började i traditionella vita skolor behövde ofta ha livvakter med sig.

Runt om i landet började svarta och vita elever att gå tillsammans, men i Alabama dröjde det några år extra, bland annat på grund av guvernören George Wallace som var öppet för fortsatt segregation. I Selma gick också några familjer ihop och bildade The John Tyler Morgan academy. Mannen som stod som förebild och bidrog med namnet, John Tyler Morgan var förespråkare för slaveriet och ledare för Ku Klux klan.

2007 bildades stiftelsen "something new" i Alabama. Syftet var att främja umgänget över etnicitetsgränserna genom dans och kultur. Tylisa Black var en av de som engagerade sig. Dottern Shenia fick genom detta flera vita kompisar och ville gärna gå med dem i Morgan academy. Men då vände

Speltid: 53 min.

Från: 11 år

Ämne: Samhällskunskap

Produktionsland:
Frankrike, 2016

Svensk version:
© Filmo, 2018

Ansvarig utgivare:
Sandra Ortíz del Gaiso

Filmnr: EDU0028

**För ytterligare
källinformation:**
Kontakta Filmo
08-445 25 50

allt. Från att människor tidigare varit positiva till projektet tyckte de nu att det hade gått för långt och att de bara ställde till det. Det var bra som det var tidigare.

Vi får i filmen träffa Suzanne och Maddie som går på Morgan academy. Deras mamma berättar om det svåra beslutet att placera barnen i en skolan där alla ser ut som de och som är uppkallad efter en person som gjort hemska saker. Döttrarna visar oss runt i skolan och ger en annan bild. Det finns ingen mångfald i skolan, de flesta är vita och tänker likadant. De få svarta elever som går där blir trakasserade.

I Selma är det idag stora skillnader i utbildningsnivå, löner och arbetslöshet mellan svarta och vita. Många vita familjer flyttar från staden och kriminaliteten har ökat. Selma är idag rankat som en av de 10 farligaste städerna i USA. I senaste valrörelsen till presidentposten hamnade frågan om segregationen i fokus. Donald Trump bidrog enligt många till att förstärka fördomar och stereotyper som spädde på motsättningarna mellan svarta och vita. På 1980-talet var integrationen som störst. Vi får höra före detta elever som vittnar om hur positivt de upplevde det att gå i mixade klasser. Den allmänna känslan hos folk var att integrationen hade lyckats. Domarna i landet tyckte också att integrationen hade lyckats och de gamla raslagarna från 1960-talet behövdes inte längre. De togs bort utan att medborgarna tog någon större notis av det. Det har bidragit till att segregationen sakta tagit sig tillbaka. Den så kallade återsegregationen belyses i filmen genom intervjuer med personer från Selma, men situationen där

speglar också utvecklingen i hela USA och i många andra länder.

Nyckelord

segregation, integration, utbildning, jämlikhet, arbetslöshet, kriminalitet, Selma, raslagar, rasism, samhällsstruktur, skolväsen

Frågor till filmen

1. Vad hände i Selma 1965?
2. Vilka förklaringar kan det finnas till den segregation som finns i Selma idag?
3. Beskriv skolan som Sarah Crum går på.
4. Vad innebar Jim Crow-lagarna?
5. Vad är Ku Klux Klan för något?
6. 2007 startade projektet "something new". Vad gick det ut på?
7. Vem var John Tyler Morgan?
8. Vad är Morgan academy för något? Hur skulle du vilja beskriva den?
9. Hur påverkar segregationen samhället och människorna som bor där?
10. Hur var situationen på skolorna i Selma i början av 1980-talet?
11. Vad menas med återsegregation?

Diskussionsfrågor

1. Finns det städer i Sverige med segregation? Vilka? Hur märks det? Hur är det i staden som du bor i?
2. Hur ser det ut på din skola? Är det mixat med elever med olika bakgrund? Vad beror det på att det ser ut som det gör?
3. Vad kan man göra för att minska på segregationen? Är det nya lagar som behövs eller går det att förändra på annat sätt? Diskutera era förslag och resonera kring fördelar och nackdelar samt ur olika perspektiv.
4. Varför är utbildning en så viktig faktor för att få ett jämställt samhälle? Diskutera frågan ur olika perspektiv, genom att fundera över utbildningens betydelse för exempelvis samhället och individer.
5. Vilken betydelse har det vem som styr ett land och hur den personen och andra högt uppsatta politiker uttalar sig inför sina medborgare? Vilken kritik lyfts fram mot Donald Trump i filmen? Håller ni med om detta?

Förslag till arbete med filmen

1. Låt eleverna anteckna svar på frågorna under tiden ni tittar på filmen. Låt dem berätta för varandra vad de skrivit ned.
2. Dela in klassen i grupper som samtalar kring diskussionsfrågorna. Låt dem redovisa sina tankar för hela klassen efter en stund.
- **Fördjupning:**
Ta reda på mer om medborgarrättsrörelsen i USA. Leta upp fakta om rörelsens tillkomst och utveckling och om några framträdande personer. Lyssna gärna på några berömda tal i ett samarbete med svenska och/eller engelska, exempelvis något av Martin Luther Kings tal och talet som Barack Obama höll i Selma vid 50-årsminnet av protestmarschen på bron 1965.

Internetkällor

Rasism och främlingsfientlighet
so-rummet.se

Segregation
so-rummet.se

Blodiga söndagen (1965)
wikipedia.org

Medborgarrättsmarschen i Selma
svd.se

Medborgarrättsmarschen i Selma
edition.cnn.com

Selma still struggling with social segregation
al.com

Sverige ska hålla ihop – segregationen ska brytas
regeringen.se

Segregation – vad menas och hur mäts den?
forte.se

Så mycket får din kommun för att minska klyftorna
aftonbladet.se

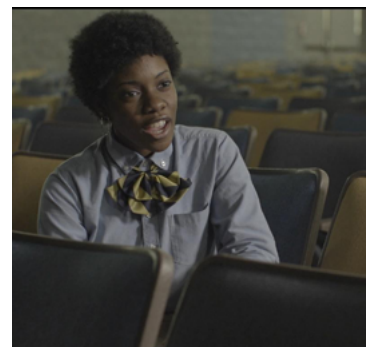
Regeringen drar upp inriktningen för arbetet med att minska och motverka segregationen
regeringen.se

Rätten till en möjlig framtid ska även finnas i Biskopsgården
gp.se

Etikettarkiv: segregation
motargument.se

Etikett: segregation
skolaochsamhalle.se

Förorten brinner - om segregation
urskola.se

Filmen *En delad stad* passar bra för undervisning i ämnet samhällskunskap i grundskolan och gymnasiet. Nedan förslag på syfte och centralt innehåll från Lgr11 och kursmål från Gyr11, [se www.skolverket.se](http://www.skolverket.se).

Syftesbeskrivning för Samhällskunskap Lgr11

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv. På så sätt ska eleverna utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor, betydelsen av jämställdhet, hur olika intressen och åsikter uppstår och kommer till uttryck och hur olika aktörer försöker påverka samhällsutvecklingen.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:

- reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar.

Centralt innehåll, samhällskunskap åk 7-9

Individer och gemenskaper

- Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, till exempel av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.
- Immigration till Sverige förr och nu. Integration och segregation i samhället.

Rättigheter och rättsskipning

- De mänskliga rättigheterna inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Deras innebörd och betydelse samt diskrimineringsgrunderna i svensk lag.
- Hur mänskliga rättigheter kränks i olika delar av världen.
- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Etiska och demokratiska dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter.

Samhällsresurser och fördelning

- Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd. Begreppen jämlikhet och jämställdhet.

Kursmål, samhällskunskap gymnasiet

Samhällskunskap 1a1 + 1b

- Grupper och individers identitet, relationer och sociala livsvillkor med utgångspunkt i att människor grupperas utifrån kategorier som skapar både gemenskap och utanförskap.

Samhällskunskap 2

- Det nutida samhällets politiska utveckling utifrån historiska ideologiska villkor, till exempel mänskliga rättigheter, nationalism, kolonialism och jämställdhet, i relation till maktfördelning och ekonomiska villkor. Frågor om aktörens handlingsfrihet kontra strukturella villkor.
- Tematisk fördjupning i samhällsfrågor.